

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií
FF UK v Praze

Posudek vedoucí bakalářské práce

Veronika Veselá, *Lula – muž se sertão, který dosáhl Brazílie*, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav románských studií, Praha 2013, 67 str.

Kolegyni Veroniku Veselou (ještě v průběhu jeho druhého funkčního období) zaujala osobnost brazilského prezidenta Luize Inácia Luly da Silvy a rozhodla se zmapovat jeho výjimečnou životní dráhu komplikovanou na startu obtížnými osobními i společenskými okolnostmi, které však dokázal překonat a extrémním úsilím (po třech neúspěšných kandidaturách) dosáhnout postu hlavy státu, dokonce ve dvou volebních obdobích (2002-06 a 2006-10). Díky odkladu ukončení studia Veselá nakonec získala ideální možnost zhodnotit s odstupem již uzavřenou etapu Lulovy politické kariéry, během níž se Brazílie dobrala i významného geopolitického a hospodářského postavení ve světě.

První verzi své práce nakonec k obhajobě nepředložila. V současné verzi je patrná snaha některé nedostatky napravit – došlo např. k prokrácení biografické kapitoly z prezidentova dětství a mládí a zásahy jsou zjevné i v úvodní kapitole shrnující dějiny Brazílie (sahající snad až přespříliš zpátky – k roku 1807). Naopak, ve snaze přeformulovat text se vynořily nové nedostatky: na první straně (str. 13) je jich hned několik. Kolegyně zřejmě přehlédla, že v čele brazilského císařství stáli po sobě dva panovníci, oba Pedrové – syn Joãa VI. Pedro I. (1822-1831), v době vyhlášení nezávislosti mu bylo 24 let. Regentská vláda (1831-1840) byla ustavena po jeho abdikaci ve prospěch jeho šestiletého syna Pedra II. (1840-1889). „Napoleon opustil Portugalsko v roce 1815“ je dvojnásobný nesmysl – Napoleon osobně Portugalsko nikdy nenavštívil a rok 1815 pro něj byl rokem triumfálního návratu z Elby do Paříže i rokem porážky u Waterloo a internace na ostrově sv. Heleny. Portugalsko opustily francouzské oddíly už po intervenci z roku 1811. V letech 1822-1850 vedla Brazílie územní spor jen v oblasti Rio de la Plata, ten se ostatně táhl už od roku 1680 do 1828, kdy vyhlásila nezávislost Uruguay. Nevím, proč by získáním Acre (mimochodem, v roce 1903- což je samý počátek 20. stol. a ne příliš vágní 1. polovina) mělo dojít nebo nedojít k rozpadu Brazílie (str. 14). Obavy z desintegrace panovaly těsně po vyhlášení nezávislosti. O tom také mluví citovaný a překroucený zdroj (Němec, s. 63), který ovšem stejně nelze považovat za autoritu pro dané období, jelikož historický přehled je u něj stejně jako u Veselé jen

několikastránkovým úvodem pro zcela aktuální problematiku – jeho použití v této pasáži považuji za účelové rozhojnění citací nebo za neschopnost kriticky posoudit jeho relevantnost.

Vylepšením není ani přejmenování kap. 1.2. na „Přehledná biografie L. da S.“, jelikož jde jen o jakéhosi „Lulu před Lulou“, dětství a mládí – končí r. 1972, další jeho životní osudy jsou rozvinuty až v následujících, jinak pojmenovaných kapitolách, už v souvislosti s jeho politickou angažovaností - současný název je tedy zavádějící.

Za zdařilou považuji celou kap. 2, která mapuje velké Lulovy sociální programy, ale také skandály, které se vážou ke straně PT. Je slušně podložena dobovým tiskem a hodnoceními a ilustrována převzatými i vlastními ekonomickými tabulkami a grafy. Naproti tomu kap. 3 by se hodila jako další část kap. 2 – zahraniční (zahraničně-ekonomická) politika představuje jednu ze součástí Lulovy vlády. Chaoticky ovšem vyznívá problematika MERCOSURu ve vztahu k Paraguayi a Venezuele (str. 48). Ve stručnosti: přistoupení Venezuely bylo blokováno paraguayským kongresem. Teprve pozastavením členství Paraguaye (červen 2012 – srpen 2013) v důsledku vnitřního vývoje bylo možné přijetí Venezuely (31.7.2012). Rovněž příliš generalizující je výrok, že „Vznik Mercosuru měl především sloužit k udržení demokratických vlád v regionu.“ (str. 48) – původní důvody byly určitě ekonomického rázu. Doložka tohoto charakteru byla přijata až v roce 1997, jako reakce na události v Paraguayi v předchozím roce, kde se Brazílie opravdu angažovala. Rovněž informace o postavení Chile (pozn. 100) je jen dílčí pravdou – roku 1991 se opravdu na podepsání Smlouvy z Asunciónu nepodílelo, ale od 1996 je přidruženým členem (podobně jako Bolívie a později i další – neuvedené - země Jižní Ameriky). V případě BRIC, na rozdíl od jiných zdrojů, Veselá popírá existenci uskupení BRICS s účastí Jihoafrické republiky (od roku 2010/2011) (str. 50).

Jako pozitivní hodnotím zařazení této kapitoly na pomezí zahraniční politiky a ekonomie, jež nepochybně patří k faktorům hodnocení úspěšnosti Luly da Silvy ve světě, která se však nemusí nutně krýt s důvody jeho oblíbenosti ve vlastní zemi. Tady se trochu „rozkolejil“ záměr celkového zhodnocení Lulovy vlády (dle zadání práce) s hodnocením jeho oblíbenosti u obyvatelstva jako předmětu pozornosti Veselého.

Použitá literatura je sestavena v souladu s citačními pravidly, jen řadu titulů (více než polovinu) postrádám v odkazech pod čarou.

Diplomantka shromáždila množství užitečných faktů k tématu, investovala do práce energii, předloženým výsledkem však určitě nevyčerpala představitelné rezervy. Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným skutečnostem ji hodnotím známkou **d o b ř e**.

V Praze, 30.1.2014